

Učebné osnovy so vzdelávacím štandardom

Názov predmetu	Náboženská výchova
Škola	Základná škola Kláry Jarunkovej, Kolkáreň 7/12, v Podbrezová
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Dĺžka štúdia	5 rokov

ČASOVÝ ROZSAH VÝUČBY (V HODINÁCH)													
Počet hodín za 5. – 9. ročník		Rozloženie do ročníkov										Spolu	
		piaty		šiesty		siedmy		ôsmy		deviaty			
RUP*	PDH**	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	za štúdium
5	0	1	33	1	33	1	33	1	33	1	33	5	165

RUP* - rámcový učebný plán, **PDH**** - použité disponibilné hodiny

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre náboženskú výchovu.

Charakteristika predmetu

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojim preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

Ciele predmetu

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehĺbia si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva, - získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovávajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

Kompetencie žiaka

Napĺňanie cieľov jednotlivých vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov sa realizuje v školskom prostredí prostredníctvom kľúčových a predmetových kompetencií žiakov, ktoré zároveň rozvíja. Vyučovací predmet náboženská výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

- **komunikačné kompetencie** - žiak prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede, kladie otázky a zisťuje odpovede, učí sa konfrontovať s názormi druhých, počúvať a byť otvorený pre odlišnosti, žiak si osvojuje vhodnú argumentáciu, učí sa vypočuť spoludiskutujúceho, formuluje otázky, porovnáva, oponuje, formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory, žiak sa učí reagovať primerane situácii, je schopný uvedomiť si vlastné reakcie v konflikte, vie vyjadriť svoj názor asertívnym nezastrašujúcim spôsobom, sformulovať „ja - správu“ a vyjadriť svoje pocity, žiak sa učí dešifrovať a vhodne používať symboly, rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach profánneho a náboženského života,
- **kompetencie k učeniu sa** – žiak sa učí vyhľadávať a triediť informácie, vyhodnocuje výsledky svojho učenia a diskutuje o nich,
- **kompetencie k riešeniu problémov** – žiak sa zaujíma sa o rôzne problémy a nové veci, prijíma

nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadi a postupmi, plánuje a podieľa sa na riešení úloh s druhými, žiak vníma, rozpozná a pochopí problém závislostí, premyslí a naplánuje riešenie problému na modelovej situácii primerane svojej detskej skúsenosti obhajuje svoj názor,

- **občianske** – žiak sa adaptuje na meniace životné a pracovné podmienky, podľa svojich schopností a možností sa podieľa na ich aktívnom a tvorivom ovplyvňovaní, chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri vytváraní pravidiel, zapája sa do občianskeho života vo svojom okolí háji svoje práva aj práva iných, vníma dôležité postavenie rodiny ako základnej bunky spoločnosti,
- **kultúrne** – žiak si osvojuje si postoj vzájomnej tolerancie, učí sa akceptovať druhých ľudí takých, akí sú. Angažuje sa a rešpektuje vo svojom živote humánne princípy v duchu solidarity a lásky, všíma si kultúrne prejavy iných národov, národností, etník, iné kultúry a ich umenie považuje za rovnocenné a inšpirujúce, žiak vníma obrazy a symboly, architektúru, ľudovú tvorivosť (kroje, výšivky, ornamenty). Rešpektuje kultúrne tradície ako základ súčasného umenia, osvojuje si prácu s literárnymi žánrami a druhmi, vníma pôvod umeleckých diel vyrastajúcich z kresťanskej tradície (obraz, literatúra, hudba, móda) žiak si osvojuje kritický prístup k médiám,
- **sociálne a interpersonálne** – žiak sa učí tolerancii, ústretovosti ale aj kritickosti, k iným, učí sa chápať ich potreby a postoje, objavuje a uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na 4 jeho schopnosť podať výkon, uvedomuje si svoje silné a slabé stránky, žiak sa vníma ako časť celku, chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy, oceňuje skúsenosti druhých ľudí, buduje návyk vonkajších prejavov úcty k opačnému pohlaviu, žiak zaujíma pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom ,
- **existenciálne** – žiak objavuje opakovanosť archetypálnych skúseností opakujúcich sa v dejinách ľudstva, oceňuje skúsenosti druhých ľudí – vzorov z dejín cirkvi, učí sa odhadnúť dôsledky rozhodnutí a činov človeka, objavuje existenciu nemennej pravdy, aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky spirituality.

5. ročník

Tematické celky:

1. Boh hovorí človeku
2. Dialóg Boha a človeka
3. Náš dialóg s Bohom
4. Obeta Božieho ľudu
5. Dialóg cez službu

Vzdelávací štandard

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Boh hovorí k človeku	
Sväté písmo – posvätná kniha Byzantská misia na území Veľkej Moravy žiaci vierozvestov – sv. Gorazd a sv. Bystrík	Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: - orientovať sa v pojmoch: Biblia, Sväté písmo, Starý zákon, Nový zákon, - vymenovať základné delenie SZ a NZ, vymenovať evanjeliá, - hľadať podľa súradníc daný text vo Svätom Písme, - reprodukovat' tri výroky Ježiša Krista, - opísať najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda, - vysvetliť prínos misie sv. Cyrila a Metoda pre Slovensko,
2. Dialóg Boha a človeka	
modlitba ako dialóg modlitba ako prosba, nárek, chvála, vd'aka tanec, spev, slávenie, mlčanie ako modlitba miesto a čas modlitby v živote človeka	- rozlíšiť formy modlitby, - prerozprávať časti biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna, - charakterizovať stručne jednotlivé prosby modlitby Otče náš, - zdôvodniť potrebu modlitby pre svoj život, -vymenovať tri vlastnosti (charakteristiky) dobrej modlitby,
3. Náš dialóg s Bohom	
komunikácia prostredníctvom symbolu náboženské symboly potreba slávenia v živote človeka - liturgický rok miesto slávenia – posvätné miesta	- vysvetliť úlohu a zmysel symbolov, - vymenovať základné časti liturgického roka, - priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu, - uviesť päť prikázaných sviatkov, - určiť základné časti chrámu, - vymenovať päť liturgických úkonov a predmetov,
4. Obeta Božieho ľudu	
obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka náboženský význam slova obeta židovský a kresťanský obetný kult obeta Ježiša Krista sv. omša osobná obeta	- opísať prostredníctvom príkladu zo života zmysel obety, - uviesť príklady obety druhých ľudí, - vysvetliť jednoduchým spôsobom sprítomnenie Ježišovej obety pri sv. omši a potrebu sa jej zúčastniť, - nájsť analógiu medzi baránkom v SZ a Božím baránkom v NZ, - rozlíšiť časti sv. omše, - charakterizovať symbolický význam obetných darov chleba a vína pri sv. omši,
5. Dialóg cez službu	
Cirkve slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, kláštorná starostlivosť o chudobných a chorých) starostlivosť o chudobných a chorých v súčasnej farnosti (charita, paliatívna starostlivosť) služba chorým, služba ľudskej rodine a služba Cirkvi a spoločnosti sviatosti služby spoločstvu (sviatosť manželstva a kňazstva)	- vymenovať formy pomoci Cirkvi chudobným a biednym v dejinách a v súčasnosti, - vymenovať troch svätcov, ktorí zasvätili svoj život pomoci iným, - porovnať možnosti angažovanosti chlapcov a dievčat v službe rodine a spoločstvu, - oceniť službu rodičov pre rodinu, - poukázať na úlohu kňaza ako Božieho služobníka, - vysvetliť potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a zasväteného života z pohľadu služby.

6. ročník

Tematické celky

1. Pravda ako hodnota
2. Hľadanie pravdy o svete
3. Hľadanie pravdy o sebe
4. Ohlasovatelia pravdy
5. Konat' v pravde

Vzdelávací štandard

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Pravda ako hodnota	
potreba pravdy Jakub a Ezau, sila slova – šírenie informácii (pravda v etike, v médiách, zachovanie tajomstva, posudzovanie, čestnosť, ohováranie, osočovanie) 8. Božie prikázanie	Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: - vysvetliť príbeh o Jakubovi a Ezauovi (vzhľadom na klamstvo), - rozlíšiť v konkrétnej situácii pravdu od klamstva, - posúdiť pravdu v masmédiách na základe novinových článkov, - sformulovať zásady pre správne fungovanie medziľudských vzťahov,
2. Hľadanie pravdy o svete	
cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti mýtický obraz sveta vedecké hľadanie pravdy stvorenia sveta – biblický príbeh stvorenia	- charakterizovať inšpiráciu a pravdivosť Svätého písma, - porovnať biblický príbeh o stvorení sveta s vedeckým pohľadom a starovekými mýtmi, - zhodnotiť potrebu hľadania pravdy v súvislosti so stvorením sveta,
3. Hľadanie pravdy o sebe	
pôvod človeka biblický obraz stvorenia človeka (Boží obraz, hodnota každej ľudskej osoby) pád človeka (prvotný hriech, hriech) hranice človeka (svedomie, pocit viny, mravný zákon) sviatosť zmierenia – kresťanská nádej	- vysvetliť biblický príbeh o stvorení človeka, - vysvetliť hodnotu človeka stvoreného na Boží obraz a potrebu úcty, - vyjadriť pravdy vyplývajúce z biblického príbehu o páde človeka, - diskutovať o dôsledkoch prvotného hriechu, hriechu a slabosti človeka v dnešnej dobe, - vnímať svoje vlastné hranice, - vysvetliť pojem svedomie (mravný zákon),
4. Ohlasovatelia pravdy	
proroci Ezechiel, Izaiáš Ježiš Kristus – učiteľ pravdy, ohlasovanie pravdy v podobenstvách apoštoli, ohlasovatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan, sv. Pavol)	- vysvetliť význam ohlasovania pravdy, - opísať povolanie proroka Ezechiela a Izaiáša ako ohlasovateľov pravdy, - vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše áno, nech je áno a vaše nie, nech je nie“ (Mt 5, 37), - vyjadriť potrebu prítomnosti Ducha Svätého pri ohlasovaní pravdy (sviatosť birmovania), - opísať poslanie sv. Petra, sv. Štefana, sv. Pavla, - uviesť príklad ohlasovateľov v dnešnej dobe,
5. Konat' v pravde	
zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky („zlaté pravidlo“) Ježišov príkaz lásky (morálky) skutky lásky (skutky telesného a duchovného milosrdenstva) spravodlivosť a pravda v spoločnosti sociálny hriech	- vysvetliť význam „Zlatého pravidla“ (Mt 7,12), - oceniť prínos Ježišovho príkazu lásky, - porovnať ho s podobnými pravidlami v iných náboženstvách, - sformulovať príklady skutkov telesného i duchovného milosrdenstva, - posúdiť na konkrétnych situáciách postoj spoločnosti k pravde, láske a spravodlivosti, - vysvetliť pojem sociálneho hriechu.

7. ročník

Tematické celky:

1. Sloboda človeka
2. Sloboda a rozhodnutia
3. Boh oslobodzuje človeka
4. Rešpektovanie vierovyznaní
5. Láska ako autorita

Vzdelávací štandard

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Sloboda človeka	
chápanie slobody a povolanie k nej Exodus – cesta k slobode hranice slobody – Desatoro práva človeka otroctvo človeka (druhy závislostí ako prejav hriechu)	Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: - opísať exodus Hebrejov z otroctva v Egypte, - porovnať na konkrétnej životnej situácii život v slobode a v otroctve hriechu, - posúdiť potrebu Božieho zákona a jeho vplyv na slobodu človeka, - opísať pojem slobody a jej zneužitie, - uviesť príklady závislostí a ich nebezpečenstvá, - rozlíšiť rôzne spôsoby chápania slobody človeka v zmysle Desatora,
2. Sloboda a rozhodnutia	
slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby a jej pravidlá) sloboda a zodpovednosť princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka)	- posúdiť niektoré biblické príbehy o slobodnej voľbe človeka a jej dôsledky, - poukázať na dopad rozhodnutí človeka na jeho osobný život, život spoločnosti i na večný život, - uviesť príklady, ktoré ilustrujú heteronómnu a autonómnu morálku, oceniť pravidlá v osobnom i spoločenskom živote,
3. Boh oslobodzuje človeka	
vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky kresťanský pohľad na vinu a odpustenie chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatosťné a mimo sviatosťné)	- opísať vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky, - sformulovať biblický pohľad na vinu a odpustenie, - uviesť príklady odpustenia v rodine a škole, - vysvetliť sviatosť pokánia a zmierenia a spôsob jej prijímania, - uviesť príklady sviatosťných i mimo sviatosťných foriem pokánia,
4. Rešpektovanie vierovyznaní	
rozdielne cesty hľadania Boha – hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus náboženstvo, sekta kresťanstvo – zjavené náboženstvo putovanie po ceste predkov - kresťanské korene	- rozlíšiť medzi náboženstvom a sektou, - vysvetliť pôvod kresťanstva ako zjaveného náboženstva, - rozpoznať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev, - opísať svetové náboženstvá a ich prínos pre život v spoločnosti, zhodnotiť prínos kresťanstva,
5. Láska ako princíp slobody	
sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť) láska ako cesta k slobode - blahoslavenstvá hierarchia Cirkvi (autorita – služba) sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, v Cirkvi)	- vyjadriť dôležitosť príslušnosti k Cirkvi, - zdôvodniť dôležitosť autority v spoločnosti i Cirkvi, - vysvetliť, kto patrí do hierarchie Cirkvi, - rozpoznať hranice osobnej slobody, - uviesť diecézy Katolíckej cirkvi na Slovensku, - interpretovať blahoslavenstvá.

8. ročník

Tematické celky

1. Kto som?
2. Kto je človek?
3. Ľudskosť
4. Dôstojnosť a výkon človeka
5. Kultúra života
- 6.

Vzdelávací štandard

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Kto som?	
- sebaopoznanie a sebaúcta (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti) - zodpovednosť za prijaté dary a talenty - seba prijatie, komplexy menejcennosti	Žiak na konci 8. ročníka vie/dokáže - vysvetliť pojmy: sebaúcta, seba prijatie, pocit menejcennosti, - uviesť biblické súvislosti na túto tému, - vymenovať vlastné talenty a dary a poukázať na zodpovednosť za ich využívanie, - sformulovať modlitbu vďaky za prijaté dary,
2. Kto je človek ?	
byť človekom dôstojnosť človeka stvoreného na Boží obraz človek ako muž a žena (dôstojnosť muža a ženy) rozdiely medzi mužom a ženou pre vzájomné dopĺňanie sa	- poukázať na dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma, - opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a porovnať ho s kresťanským učením, - oceniť napĺňanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu vyjadreného v Desatore
3. Ľudskosť	
odvrátená tvár ľudskosti (konflikty, zneužívanie a zločiny proti ľudskosti) človek sa pýta „prečo“ (hľadanie odpovedí na otázku utrpenia v Starom zákone) ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji spoločnosti) zmysel utrpenia (Boh ukrytý v biede sveta) objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka)	- diskutovať o príčinách a zmysle ľudského utrpenia, - uviesť príklady o neľudskom konaní človeka, - skúmať možnosti objavenia Boha ukrytého v biede sveta, - poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých, - posúdiť nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania, - napláňovať si pomoc núdzným,
4. Dôstojnosť a výkon človeka	
„Mať“ alebo „byť“ Hodnota práce a dôstojnosť človeka Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, sociálne učenie Cirkvi) utrpenie – sviatosť pomazania chorých	- vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu, - porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti, - diskutovať o zachovávaní a nerešpektovaní 7. a 10. Božieho prikázania, - oceniť pozitívne vzory z dejín Cirkvi, ktoré vynikali milosrdenstvom, - poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých,
5. Kultúra života	
kultúra – rozvoj človeka a ľudskej spoločnosti hodnoty kultúry života a kultúry smrti ľudskosť – kresťanský postoj ku kultúre života	- zdôvodniť hodnotu každého človeka od počatia až po prirodzenú smrť, - podporiť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru, - poukázať na význam 5. Božieho prikázania pre celú spoločnosť, - diskutovať o dôležitosti spoločného dobra a solidarity.

9. ročník

Tematické celky

1. Zodpovednosť
2. Zodpovednosť za seba
3. Zodpovednosť za svoju vieru
4. Zodpovednosť za budovanie vzťahov
5. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije

Vzdelávací štandard

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Zodpovednosť	
zodpovednosť život – pozvanie k zodpovednosti (podobenstvo o talentoch)	Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: - vysvetliť etymológiu pojmu „zodpovednosť“, - dať do súvislosti podobenstvo o talentoch s pojmom zodpovednosť, - formulovať dôvody osobnej zodpovednosti za svoj život,
2. Zodpovednosť za seba	
osobnostný rozvoj (sebaocenenie a prijatie) potreba životných vzorov korekcia mediálnych vzorov (imitovanie vzorov) výzva k hľadaniu a odkrývanie životného zmyslu Ježiš ako vzor (Ježiš ako človek, Ježiš ako Boží Syn) ponuka kresťanských vzorov (Jn1,35-39)	- konfrontovať sa s potrebou životných vzorov, - analyzovať kriticky mediálne ponuky, - analyzovať pozitívne a negatívne vzory a ich vplyv na svoj život, - vnímať seba prijatie a sebaocenenie ako podmienku osobnostného rozvoja, - oceniť ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru, - diskutovať o súčasných kresťanských vzoroch,
3. Zodpovednosť za svoju vieru	
prečo veriť (dôvody pre vieru, dôvody pre neveru) poverčivosť - nesprávna forma religiozity nebezpečenstvo siekt a ich aktuálna ponuka vyznanie viery - rozhodnutie pre vieru reč Cirkvi – metaforická reč dogiem nová reč Cirkvi – Druhý vatikánsky koncil kresťanská zrelosť (sviatostný život)	- vysvetliť dôvody svojho kresťanského presvedčenia, - vyjadriť význam religiozity človeka ako prejavu po Bohu a zmysle života, - reprodukovať Vyznanie viery, - charakterizovať sekty a ich nebezpečenstvá, - vysvetliť pojmy: dogma, Učiteľský úrad cirkvi a ich význam, - zdôvodniť potrebu novej reči Cirkvi v súčasnej spoločnosti
4. Zodpovednosť za budovanie vzťahov	
túžba po presiahnutí seba (ontologická potreba lásky človeka k človeku a človeka k Bohu) priateľstvo a láska vzťah muž a žena ideál rodiny a pseudorodina medzigeneračné vzťahy	- objasniť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu, - charakterizovať priateľskú, manželskú, rodičovskú lásku a lásku k Bohu, - rozlíšiť rôzne formy spolužitia dvoch ľudí v súčasnosti, - uznávať kresťanské manželstvo ako spoločenstvo lásky pochádzajúce od Boha,

	<ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť jednoduchým spôsobom nerozlučnosť manželstva, - vymenovať základné riziká vyplývajúce zo zneužitia a nepochopenia lásky, - vyjadriť niekoľko základných zásad slušnej komunikácie v rodine aj mimo nej, - vyjadriť v modelových situáciách alternatívy efektívneho riešenia rodinných konfliktov, - obhájiť potrebu zdravej rodiny pre zrelosť človeka a pre odovzdávanie viery,
5. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije	
ekológia a zodpovednosť (globálne problémy) angažovanosť kresťana v spoločnosti úloha Cirkvi v spoločnosti kresťanské denominácie na Slovensku ekumenizmus	<ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť dôležitosť ekologického myslenia v celospoločenskom kontexte, - aplikovať kresťanské hodnoty na ekologické myslenie, - zdôvodniť potrebu angažovanosti kresťanov v politike a vo verejnom živote, - vysvetliť historické dôvody rozdelenia kresťanov, - akceptovať nevyhnutnosť úcty a tolerancie voči ľuďom iného vierovyznania, - charakterizovať jednotlivé kresťanské denominácie na Slovensku, - vysvetliť pojem ekumenizmus.

Praktické aktivity:

zúčastnenie sa Svätej omše

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacích hodín, vekových a osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Metódy a formy práce

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť *motivačné metódy*, ako je motivačné rozprávanie (približovanie obsahu učenia), motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva), rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), demonštračná metóda (demonštrácia obrazov), pozorovanie (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), manipulácia s predmetmi (práca so symbolom, didaktická hra).

Významné miesto majú *problémové metódy*, ku ktorým patrí heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité *aktivizujúce metódy*, z nich je vhodná diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného 12 problému), filozofická diskusia je efektívnym prostriedkom, ako vytvárať rovnováhu medzi vyučovaním zameraným na prežívanie a vyučovaním zameraným na rozumové zdôvodňovanie viery, situačná metóda (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), inscenačná metóda (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), didaktické hry (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), dramatizácia (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) simulácia (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami), kompozícia (vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.), "A propos": konverzácia alebo iná spoločensky orientovaná interakcia, podľa rozprávania učiteľa, žiakov, návštevníka o najdôležitejších a najaktuálnejších témach zo života. Typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry AZ kvíz, domáce úlohy). Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolil. Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie.

Dôležitou súčasťou každej hodiny je podelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Učebné zdroje

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre piaty ročník základných škôl „Poznávanie cez dialóg“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti. K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

Hodnotenie a klasifikácia žiakov

Na hodine náboženskej výchovy žiakov učiteľ nehodnotí známku. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, výtvarných, literárnych prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov.

Podľa Metodického pokynu č. 22/2011 z 1.mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy sa v danom predmete na vysvedčení uvádza namiesto klasifikačného stupňa alebo slovného hodnotenia slovo **absolvoval** (príp. neabsolvoval).